

Føroya Handverksmeistarafelag:

Føroyska sendistovu í Brüssel beinanvegin

Hví hava vit sendistovu í Keypmannahavn og Aberdeen, men onga í EF høvuðsstaðnum Brüssel, hóast EF keypir 80% av okkara útflutningi? Høvdu vit tað, vóru vit kanska sloppin undan nógvum av teimum trupulleikum, sum tað tiltikna EF-pappírsveldið nú er um at kvala okk um í, skrivar Føroya Handverksmeistarafelag.

Jógvan Sundstein, figgjarmálaráðharri, er júst afturkomin av einum av sínum afturvendandi lánsferðum uttan úr heimi, og eisini hesuferð eydnaðist tað honum at fáa nakrar krónur heimaftur við sær til tann tóma landskassan.

Ímeðan situr restin av okkara politikarum her heima og fær tíðina at ganga við lystilugum kjaki um Eysturskúlan, bíðiløn, nýggja atlogubryggju í Havn, graslíkisvøll í Gundadali, miðnámsdeplar og onnur «álvarsmál».

Ja, viðhvørt freistast ein til at halda, at teir við vilja blása smámál upp, fyrri at fjala út yvir sína ómegd, tá ið teir skulu taka stóðu til mál, sum veruliga hava týðning fyrri hetta samfelagið.

Men í dagsins politikki gongur slíkt ikki. Hava politikarar okkara ikki skilt, hvussu fávitkut tað er at tosa um skúla-

politikk, eldrapolitikk og samferðslupolitikk, um vit ikki allarfyrr av øllum fáa skapt okkum eitt útflutningsvirði, ið kann gjalda alt tað, sum tað føroyska samfelagið annars kostar at reka.

Hvat hjálpa lánsferðirnar hjá Jógvani Sundstein tí føroyska samfelagnum í longdini, tá ið slangurnar, sum renna úr landskassanum, eru nógv víðari enn slangurnar, sum renna í hann?

Nei, formaðurin í Havnabúnaðarfelagnum, Kristian á Neystabø, segði tað so rámandi í samrøðu við fjølmiðlarnar herfyri, tá ið hann helt fyrri, at tað einasta tað snýr seg um, er at útvega hesum samfelagnum pening (les útflutningskrónur).

Ein rávøra — ein marknaður

Føroyingar hava bert eina rávøru at liva av. Í dag

keypir tað velduga EF eini 80% av øllum okkara útflutningi.

Eins og tað ger stóðu okkara viðbrekna, bert at hava eina rávøru at dúva uppá, ger tað eisini stóðu okkara viðbrekna, bert at hava ein marknað at dúva uppá.

Rávørugrundarlagið kunnu vit tryggja okkum við góðari stovnsrøkt, hóast vit mugu ásjóna, at heldur ikki her hava vit ikki havt tað neyðuga hegnið og dirvið.

Men eins stóran týðning og tað hevur at økja rávørugrundarlagið, eins stóran týðning hevur tað at røkja teir marknaðir, sum vit skulu selja útflutning okkara á.

Eitt av okkara mistøkum

Av og á hevur spurningurin um ein føroyskan umboðsmann í Brüssel verið frammi.

Hetta er eitt mál, sum í

fyrstu syftu ikki tyktist koma Føroya Handverksmeistarafelag við. Men tað ger tað. Tað kemur okkum øllum somlum við, tí hevur útflutningsvinna okkara tað ikki gott, hevur hvørki føroyskt handverk, ella nakar annar táttur í tí føroyska samfelagnum, tað gott heldur.

Seinast hevur áðurnevndi formaðurin í Havnabúnaðarfelagnum blást nýtt liv í hetta mál, og í dag mugu vit bert ásjóna, at tað er eitt av okkara mongu mistøkum, at umboðsmaður okkara í Brüssel ikki er settur fyrri fleiri árum síðani.

Trupult at fata

Pappírsveldið í EF er tiltikið, og er so óliðiligt, at tað er trupult hjá føroyingum at fata. Í Føroyum er ikki meira enn ein hurð ímillum lögmann og fulltrúan, og hvønn dag hittast okkara toppolitikarar og tann vanligi føroyingurin á vegg til arbeiðis, við fótbóltsvøllin ella í onkrum handli.

Soleiðis er tað ikki í EF. Við 17 nevndarlimum (kommissurum) og 12.000 embætismonnum í EF-nevndini, 518 politikarum og 3.000 embætismonnum í EF-tinginum og 12 ráðharrum og 12.000 embætismonnum í ráðharrastovnunum, allir við hvør sínum lokalum áhugamáli um at røkja, er tað veruliga langt ímillum topp og botn.

Tað sóu vit, tá ið lögmaður kom væl hýrdur heimaftur eftir vitjan í Brüssel, har teir politisku spissarnir, við sjálvum Delors á odda, tóku hjartaliga ímóti honum og vísadu hann um, at teir skiltu føroysk áhugamál í sambandi við samráðingarnar, sum skuldu verða um frihandilsavtaluna. Men so mikið stórri var vónbrotið, tá ið samráðingarnar byrjaðu, og embætismenninir lögdu sjón-

armiðini hjá EF fyrri føroyingar. Vit minnst, hvussu truplar samráðingarnar vóru.

Sostatt vóru vit í teirri løgnu stóðu, at politikararnir skiltu okkara stóðu, men tað vistu embætismenninir ikki av.

Tað sóu vit eisini, tá ið frihandilsavtalan endiliga varð gjørd, men kortini noyddust føroyskir útflytarar framvegis at gjalda toll av vørum, sum áttu at verið tollfriar, tí ávisir EF-embætismenn ikki vistu um avtaluna.

Eitt annað dømið er tollrokningin, sum vit hava fingið frá EF, tí vit skulu hava flutt fisk út ólógliga.

Vit siggja tað eisini, nú EF bólkar føroyskan laks saman við tí norska og hótir okkum við revsittoli. Og vit siggja tað nú, teir ákæra okkum at selja kongafisk fyrri dumpingpris.

Alt samalt misskiljingar, sum eru avleiðingar av einum ósmidligum pappírsveldi — kanska kryddað við einum dismi av illvilja frá embætismonnum, sum hava áhugamál hjá ávisum londum at røkja, og tí brúka pappírsveldið at leggja okkum fótonglar í vegin.

Ikki ein spurningur um prís

Tað er ikki av tilvild, at øll møguleg lond hava tilsamans túsundtals av tí fólkslagi, sum tey rópa «lobbyistar», í Brüssel.

Tað eru fól, sum ganga skrivstovu av skrivstovu og greiða embætismonnum og politikarum frá serligum áhugamáli hjá sínum landi, sum greiða teimum frá rætta saman-

hanginum í einum máli, tá misskiljingar taka seg upp, sum ávirka teir alla staðni har høvið býðst — til arbeiðis ella í fritíðini, sum njósnast og fregnast, um røringar í EF, sum teir kunnu boða frá í heimlandinum, so politikarar heima fáa fyrirreikað seg til tað, sum væntandi fer at henda.

Tá spurningurin um føroyskan umboðsmann kemur upp á tal, er tað altíð kostnaðurin, sum fær fólk at ivast.

Vit vita ikki, hvat ein føroyskur umboðsmaður fer at kosta. Men vit vita, at ein danskur lobbyistur kostar 700-800.000 um ári, harav uml. helvtin er løn og hin helvtin ymisk iskoyti fyrri at flyta til Brüssel.

Higartil hava atsóknirnar frá EF ímóti okkum kostað okkum nógvur, nógvur milliónir og hvat tær fara at kosta í framtíðini, ber bert til at gita um. So ein føroyskur lobbyistur hevði skjótt tænt fyrri sitt breið.

Umráðandi ikki at velja ta «biligu» loysnina

Men eitt er sera umráðandi, og tað er, at vit ikki taka ta «biligu» loysnina, og biðja onkran danskan embætismann í Brüssel røkja okkara áhugamál.

Hann verður aldrin meira enn hálvur okkara maður, og sum EF maður hevur hann eisini fyrst og fremst teirra áhugamál at røkja.

Hinvegin hevur tað størsta týðning, at ein føroyskur umboðsmaður

Framhald á síðu 16

